

Kommunstyrelsen

Styrning och ledning av kommunens aktiebolag

Politikerinitiativ den 19 februari 2018 av Khashayar Farmanbar (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att avslå förslaget i politikerinitiativet. Politikerinitiativet är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning

I politikerinitiativet föreslås att kommunens styrning och ledning av de kommunala aktiebolagen behöver ses över för att ge oppositionen ökad insyn och inflytande samt minska risken för förhastade beslut.

Stadsledningskontoret bedömer att den modell som infördes under 2017 är ett bra komplement för att följa bolagen och den ekonomiska utvecklingen i bolagen. Modellen frångår inte styrelsen i respektive bolags ansvar eller befogenheter. Kommunstyrelsen har även fortsättningsvis insyn i bolagen genom årliga möten med presidier och ledning i bolagen samt genom att samtliga styrelseprotokoll anmäls till kommunstyrelsen.

Förslagen i politikerinitiativet

Initiativtagaren menar att kommunens styrning av de kommunala aktiebolagen behöver ses över och ändras, då den nu gällande modellen inkräktar på styrelsens och oppositions insyn i bolagens verksamhet. Vidare menar initiativtagaren att modellen lämnar oppositionen utan insyn samt ökar risken för förhastade beslut.

Initiativtagaren föreslår att den befintliga modellen ses över, så att styrelsen och oppositionen också bjuds in till tertiälavstämningar samt boksluts- och budgetberedningar i bolagen.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Kommunstyrelsen noterade på sitt sammanträde den 7 juni 2017, §171, ett ärende om styrning och ledning av kommunens aktiebolag. Ärendet handlar om att skapa en förbättrad process mellan bolagen och kommunen i den ekonomiska rapporteringen.

Nacka kommun har fyra helägda aktiebolag. Den ekonomiska omfattningen av bolagens verksamhet har vuxit under senaste år, främst på grund av att kommunens vatten- och avfallsverksamhet bolagiserades under 2016. Verksamheten som bedrivs inom ramen för aktiebolagen ska följa de direktiv som kommunfullmäktige fastställt och inom de kommunala befogenheterna.

Som ägare är det viktigt att tydligt klargöra vad man vill med bolaget och vilken nytta bolaget förväntas tillföra kommunen och dess medborgare. Bolagen behöver ha en tydlig ledning och styrning från ägaren. Ett sätt är genom ägardirektiv, som tydliggör bolagets ansvar och övergripande styrning. Kommunfullmäktige har antagit ägardirektiv för samtliga helägda aktiebolag.

Styrelserna i samtliga bolag i stadhuskoncernen fastställer årligen VD-instruktion och styrelsens arbetsordning. De dokumenten tydliggör VD's uppdrag och befogenheter, samt på vilket sätt styrelsens arbete ska ske under året. Styrelsens ansvar fastställs även i aktiebolagslagen samt i de ägardirektiv och liknande regelverk som beslutas av kommunfullmäktige. Exempelvis framgår i aktiebolagslagens 8 kapitel vad bolagets ledning, inklusive styrelse, har för uppgifter och skyldigheter. I 8 kapitlet 4§ står: "Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter".

För att förstärka styrningen och ledningen av de helägda aktiebolagen infördes under 2017 löpande avstämningsmöten mellan kommunen och bolagen. Syftet är att öka förståelsen och att förbättra den ekonomiska rapporteringen och planeringen. Avstämningarna handlar inte om att frånta respektive bolags styrelse sitt ansvar, utan att underlätta den ekonomiska processen i och mellan bolagen och kommunen. Löpande avstämningsmöten hålls med ekonomifunktionerna i dotterbolagen och representanter från kommunens ekonomiprocess. Precis som tidigare rapporterar även bolagens ledning och presidier till kommunstyrelsens arbetsutskott minst en gång per år. Protokoll från bolagens styrelsemöten anmäls till kommunstyrelsen.

Under 2013 infördes en bestämmelse i 6 kap 1 a § kommunallagen att kommunstyrelsens årligen ska bedöma verksamheten i kommunala aktiebolag i förhållande till de ändamål fullmäktige har fastställt, dels verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna. Det har under år från 2013 till idag inte lämnats information eller annan rapportering som inneburit att kommunstyrelsen har haft anledning att vidta åtgärd eller begära ytterligare underlag inom ramen för uppsiktsplikten.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

En tydlig styrning och ledning av kommunens aktiebolag gynnar alla kommunens medborgare. Några särskilda konsekvenser för barn finns inte.

Bilaga

Politikerinitiativ

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Johanna Magnusson
Utvecklingsledare
Redovisningsenheten